

VERDER VERKENNEN: ...MEER OVER PROJECTEN

Knabbels en Babbels

Dit is een aanpak die werd uitgewerkt door Samenlevings-opbouw Gent om nieuw samengestelde groepen zonder

groepservaring te bevragen over noden en behoeften betreffende hun grondrechten, toegespitst op het thema Recht op gezondheid. De uitwerking ervan werd gehonoreerd door de Koning Boudewijnstichting en trok de aandacht van de gezondheidsdienst van de Stad Gent.

Samenlevingsopbouw Gent organiseerde 15 kook- en praatmomenten met 5 verschillende groepen: mensen in armoede, mensen met een psychiatrische problematiek, oudere thuislozen, senioren en jonge allochtone moeders. Met elke groep kwam men drie keer bijeen: samen koken en ervaringen uitwisselen; samen in groep eten (knabbelen) en samen napraten over gezonde en betaalbare voeding (babbelen). Er is steeds uitgegaan van de voorkeuren en

gerechten van de deelnemers, er is ook gewerkt met producten uit winkels waar mensen zelf boodschappen doen (Turkse kruidenier, Aldi, Lidl, ...) zodat die producten ook nadien voor hen herkenbaar zijn. Voor de realisatie van het project is nauw samengewerkt met andere lokale organisaties: aanloophuis Poco Loco, CAW Visserij, Ontmoetingsruimte Leiekaai 117, een basisschool en het wijkresto 't Oud Postje. Tijdens de bijeenkomsten kwam de betaalbaarheid van gezonde voeding naar boven en daarnaast specifieke aspecten afhankelijk van de doelgroep: oudere senioren zijn meestal op de buurtwinkel; jonge, allochtone moeders kiezen de eigen (Turkse) winkel omwille van de traditionele kookcultuur (met veel olie, suiker en zout!).

Van de 15 bijeenkomsten werden alle recepten in een handig kookboekje gebundeld. De deelnemers konden ervaren dat gezonde voeding niet duur hoeft te zijn en dat je al resultaat ziet als je op een aantal kleine dingen let. Info via Samenlevingsopbouw Gent: Natasha Van Hulle, Lut Vael, info.gent@samenlevingsopbouw.be

RECHT OP

Er leeft een groot taboe rond geestelijke gezondheidszorg en mensen praten daar niet makkelijk over, vooral niet als je in armoede leeft. Binnen de vereniging Recht-Op kwamen mensen twee jaar om de veertien dagen samen. Alle bevindingen uit die dialoog met mensen in armoede werden gebundeld in het boekje „Als je hoofd vol zit“ en in het dossier „Het zit vanbinnen“. De eerste publicatie bevat een

overzicht van adressen van Antwerpen waar je iemand kan aantreffen die naar je luistert en waar je terecht kunt met je psychische problemen. Het tweede dossier „Het zit vanbinnen“ beschrijft wat er moet veranderen om de geestelijke gezondheidszorg toegankelijker te maken voor mensen die in armoede leven en mentaal het hoofd boven water proberen te houden.

Beleidsdossiers zijn verkrijgbaar bij vzw Recht-Op: rechttop.borgerhout@skynet.be

Grondrechten boom Meetjesland en Gezondheid

Dertien OCMW 's in het Meetjesland, verenigd in de Welzijnsband,

maken gebruik van een praktische gids om de gezondheidszorg toegankelijker te maken en om meer preventief te werken aan gezondheid. De gids is het resultaat van een intergemeentelijke intervisie van maatschappelijk kwetsbare mensen, LOGO Gezond +, CM, de 13 OCMW 's en Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen.

De intervisiegroep baseerde zich op probleemsituaties van cliënten die werden aangebracht door OCMW 's en externen. De ervaringen en bevindingen van de doelgroep heeft de intervisiegroep vervolgens getoetst aan wetenschappelijke inzichten inzake gezondheidsongelijkheid, zoals

van de vakgroep huisartsgeneeskunde en eerstelijnsgezondheidszorg van de Universiteit Gent. Op die basis formuleerde de intervisiegroep voorstellen en tips rond de volgende vier thema's: toegankelijkheid en betaalbaarheid van de gezondheidszorg, de geestelijke gezondheid, voeding & beweging.

De intergemeentelijke intervisiegroep gezondheid is een van de realisaties binnen het ruimere project Grondrechtenboom Meetjesland van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen. Het project verwijst naar de dialoog met maatschappelijk kwetsbare groepen over de toegang tot hun sociale grondrechten. Uit dit intensief beleidsparticipatieproces dat liep van 2008 tot 2012 worden beleidsvoorstellen gedistilleerd rond vier prioritaire beleidsdomeinen: gezondheid, vrijetijdsparticipatie, aanvullende steun, en proactieve dienstverlening.

Meer informatie: Leila Vandamme en Steven Rommel, Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen
leila.vandamme@samenlevingsopbouw.be

Song-scan

De SONG-scan is een instrument om na te gaan of een project voldoende oog heeft voor de sociale diversiteit van de bevolking, of de doelgroep voldoende betrokken is en of het project helpt om de sociale gezondheidskloof te verkleinen. De SONG-scan werd ontwikkeld door de Koning Boudewijnstichting in samenwerking met de Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg van de Universiteit Gent, de

VVSG en het Vlaams instituut voor gezondheids-promotie en ziektepreventie (VIGeZ). Er bestaan 3 versies: een om in te vullen bij de voorbereiding van een project (de SONG-scan Vooraf), een tweede om het project tussentijds te checken (SONG-scan Onderweg) en de derde om de projectresultaten vast te leggen en te evalueren (de SONG-scan Achteraf). Het instrument is te vinden op de website: www.ongelijkgezond.be en advies en vorming bij het gebruik van de SONG-scan wordt door VIGeZ geboden.

... EN OVER DE THEMATIEK

In de jaarboeken *Armoede en sociale uitsluiting* komt de gezondheidsthematiek regelmatig aan bod. Meer bepaald de editie van 2007 focust op de problematiek onder de titel *Armoede schaadt de gezondheid* (deel II, 135-258). Het meest recente jaarboek 2012 focust op het thema sociale innovatie. Lezenswaardig in dit verband zijn de artikels De Maeseneer J. e.a., *Wijkgezondheidscentra in Vlaanderen* (pp. 249-261) en De Pauw J. & Driessens K., *Voedselhulp als bron van integratie en activering* (pp. 289-304).

Met de slogan „Arm maakt ziek, ziek maakt arm“ voerde Welzijnszorg al in 1998 campagne rond het thema van gezondheidsongelijkheid en kwam in de campagne van 2008 terug op dit thema met haar medisch dossier onder de titel *Armoede schaadt de gezondheid*. In het eerste deel van dit medisch dossier ontleedt Welzijnszorg de verschillende gezondheidssymptomen die een aanduiding zijn van de gezondheidskloof. Het 2de deel staat uitgebreid stil bij verschillende drempels die mensen in armoede ondervinden om een gezond(er) leven te leiden. In de volgende delen besteedt Welzijnszorg aandacht aan de eerstelijns hulpverlening en de gespecialiseerde zorg, die zowel een meerwaarde bieden, maar ook vormen van uitsluiting met zich brengen. Het dossier brengt tevens goede praktijken in beeld waar zorgverleners, patiënten en de overheid samenwerken aan een zorg op maat. Het Medisch Dossier is doorspekt met en gekleurd door verhalen en getuigenissen van mensen uit de doelgroep. Het dossier „Armoede schaadt de gezondheid“ kost 10 € en is verkrijgbaar bij vzw Welzijnszorg, Huidevettersstraat 165, 1000 Brussel, info@welzijnszorg.be

Specifiek voor Brussel kunnen we niet voorbij het *Observatorium voor gezondheid en welzijn Brussel Hoofdstad*. Haar werkzaamheden centreren zich op 2 kernthema's: gezondheid en armoede. Periodiek publiceert het Observatorium naast dossiers statistisch goed onderbouwde rapporten rond de *Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest* en de welzijnsbarometers in het kader van het Brussels Armoederapport. Een schat aan gegevens bevat de *Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad 2006*. www.observatbru.be

Het Netwerk "Huisvesting en gezondheid" van leefmilieu Brussel biedt een platform aan de actoren die op één of andere manier actief zijn rond binnenhuisvervuiling. Dit platform biedt zichtbaarheid en stimuleert samenwerking en uitwisseling tussen de verschillende professionals die werken rond binnenmilieu, kwaliteitsvolle huisvesting, sociale begeleiding en gezondheid. Dankzij een dergelijk netwerk kan een arts bijvoorbeeld te weten komen naar wie hij een patiënt kan doorverwijzen die ademhalingsproblemen heeft als gevolg van een slechte woonomgeving. Een vereniging kan er inlichtingen inwinnen over de organisaties of wijkgezondheidscentra die aandacht hebben voor de invloed van de huisvesting op de gezondheid. <http://www.leefmilieubrussel.be/Templates/Professionnels/informer.aspx?id=32447>

Over de invloed van de omgeving op de gezondheid publiceerde de Brusselse Bond voor het Recht op Wonen het dossier 7 jaar strijd tegen ongezonde woningen in Brussel. *Art 23, n° 42*, maart 2011. www.rbdh-bbrow.be

Het *Gezondheidsportret Brabantwijk Beweegt* (2008) verslaat de resultaten van een bevraging bij wijkbewoners en professionelen werkzaam in de wijk. Beide groepen geven niet altijd eenzelfde inschatting van de gezondheidsproblematiek op wijkniveau.